

TABOR\* izhaja vsak dan, razven ponedelje in praznikov, ob 18. uri z danim naslednjega dne ter stane mesečno po pošti K 20.—, za inostranstvo K 30.—, dostavljen na dom K 34.—, na izkanišce K 30.—. Inzertni po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA\*, MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priložje, čisto. Telefon št. 24. BSH poštnoštevilni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokovani se ne vračajo.

# TABOR

Leto: III.

23. marca 1922.

Številka: 68.

## Na pomoč!

Človeška zgodovina ne pozna tako strašne katastrofe, kakor je sedanja lakota v Rusiji. Že več kakor pol leta poročajo listi vsega sveta o tej velikanski nesreči, ki je zadela naš bratski ruski narod.

Mi pa, ki mladane dnevno čitamo ta pretresljiva poročila, hladnokrvno odlagamo časopise, ne meneč se dalje za milijone in milijone naših bratov, ki umirajo od lakote tam daleč ob matuški Volgi.

Sedemindeset milijonov ljudi je po zanesljivih podatkih mednarodnih poročevalcev prizadetih po tej neopisljivi elementarni katastrofi. Lanska suša je najrodovitnejše ruske kraje, žitnico Evrope, takorekoč popolnoma izžgala in uničila do zadnjega zrna vsi žetev. Zemlja je v nekaterih krajih od suše tako razpokala, da morajo ljudje v pravem pomenu besede skakati preko teh razpoklin. Bada, ki je nastala vsled tega, je tako velika, da so tamonjnji prebivalci že lansko jesen pojedli vsi slamo s streh in vsako bičko, ki je suša na močvirnatem ozemlju ni mogla popolnoma ugonobiti.

Evropske države so se dolgo prepirale med seboj, kako naj pomagajo gladujoči Rusiji in ali ji naj sploh pomagajo. Medtem pa, ko so se različni državni posvetovali in pričakali dolge mesece, med tem, ko so po Ameriki in zlasti v Kanadi gnile velikanske zaloge žita ali pa se uporabljale kot kurivo, ker jih vsled visokega kurza dolarja niso mogli prodati, je Rusija umirala naprej.

Se le, ko je beda dorasla do vrhunca, ko so matere začele jesti lastne otroke, ko so gladujoči izkopavali mrtve, da utišajo vsaj trenutno neznošni glad, se le tedaj, ko so preplavila širni svet ta strahovita poročila, se je nekaj zganilo v človeških srcih in se le tedaj, ko so že stotisoči postali žrtve zakesnele pomoči, se je zasnova v raznih državah pomožna akcija za gladujočo Rusijo. Na čelu nevtralnih mednarodnih pomožnih organizacij stoji dr. Nansen in Amerikanec Hoover. Nansen se je pred kratkim vrnil iz Rusije in podal v Londonu, Parizu in Ženevi obširen referat o bednem stanju na Ruskem in o uspehu dosedanje pomoči. Njegova poročila, ki so gotovo zanesljiva, pričajo, da vse prejšnje tožadene vesti niso bile pretirane in, kar je glavno, da vse pošiljave različnih pomožnih organizacij prispevajo na nameravani cilj.

Vse uglednejše države so bile dosežaj udeležene pri tej človekoljubni akciji. Le v naši državi, ki ima svoj obseg v veliki meri zahvaliti tudi ruskega narodu, se ni ničesar storilo v tem oziru.

Toda v zadnjem času se je tudi pri nas v tem pogledu obrnilo na bolje. Kakor poročila »Beogradski dnevnik«, je ministrski svet votiral 6 milijonov dinarjev v pomoč gladujoči Rusiji. V Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani so se ravnokar osnovali tožadene pomožni odbori, ki bodo zbirali prispevke za Rusijo. Kajti ne smemo misliti, da bo po končani zimi tudi konec lakote na Ruskem. Pomisliti moramo, da polja lanske jeseni niso bila zasejana, da je poklana skoro vsa živina in da pridejo še le po veliki noči najbolj kritični časi za uboge trpine ob Povolžju.

Zato je sklenil klub mariborskih dobrovoljcev, da tudi v Mariboru skliče enketo vseh društev, na kateri naj bi se sestavil tak pomožni odbor, ki bo takoj stopil v zvezo z vsimi ostalimi tožadene organizacijami ter preko njih tudi z mednarodno pomožno akcijo za pomoč gladujočih v Rusiji.

## Priprave za kraljevo poroko.

ZM Beograd, 22. marca. Odbor za predpriprave za kraljevo poroko je pričel s svojim poslovanjem. V ponedeljek so se pričela razna dela po mestu, tako poprava pločnikov, zgradba nabrežja ob Savi, zgradba monumentalnega slavoloka, zgradba razstavnega paviljona na Kalimegdanu itd. Te dni se prične tudi popisovanje stanovanj za goste ob priliki poroke v Beogradu, Pančevu, in Zemunu. Slavnosti se udeležijo razni beograjske garnizije še trije pešpolki, tri topniške divizije, dva konjeniška polka, polk tehničnih čet, 20 aeroplanov, celokupna zemunska garnizija in odposlanstva vseh polkov in oddelkov cele armade.

## Dogodki na Reki.

Nasilno skilcanje konstituante. — D' Annunzio na Reki? — Protestna nota beograjske vlade

TIP Sušak, 21. marca. Fašisti in vojaški diktator Cabrera so na avtonomaše zadnje dni z vso silo pritiskali, da bi se sklicala konstituanta. Vkljub zastraženju pa se je predsedniku in prvemu podpredsedniku konstituante posrečilo pobegniti v Bakar. Fašisti pa so prisilili drugega podpredsednika Depolija, da je za 21. tm. pop. sklical sejo konstituante, v kateri bi se imel izvoliti predsednik reške vlade — po volji fašistov.

ZM Trst, 22. marca. Italijanski vladi oficielno o prihodu D' Annunzia na Reko ni ničesar znanega. Govori se,

## Program genovske konference.

DKU Rim, 21. marca. »Giornale d' Italia« javlja: Oficielni program genovske konference, ki ga je razposlala italijanska vlada, se glasi: 1. Pretres metod, ki bi bile primerne za izvršitev v Cannesu sprejetih sklepov. 2. Zagotovitev evropskega miru na solidni podlagi. 3. Osnovni pogoji za obnovo zaupanja med narodi, ne da bi se izpremenile mirovne pogodbe. 4. Finančna vprašanja in sicer: odtok denarja centralne in emisijske banke, državne finance z ozirom na gospodarsko obnovo, kurzi, organizacija javnega in zaseb-

### Iz diplomatskega sveta.

DKU Pariz, 20. marca. (Brezlično). Španska vlada je priznala Litavsko.

### Madžarski socijalisti in volitve.

DKU Budimpešta, 21. marca. (Madžarski dopisni urad.) Izvrševalni odbor madžarske socijalno demokratske stranke je sklenil, da se udeleži volitev v narodno skupščino.

### Sklepi reparacijske komisije v Parizu.

DKU Pariz, 21. marca. Reparacijska komisija je na današnji seji določila program nemških plačil v gotovini in v materijalu za l. 1922, kakor tudi primerne garancije. Bržkone ostanejo v veljavi v Cannesu določene vsote in sicer 720 milijonov zlatih mark v gotovini in 1450 milijonov zlatih mark v materijalu. Komisija se sestane jutri na oficielni seji, na kateri se bo sklenila pogodba glede Nemčiji dovoljene moratorija in garancij.

### Zavezniške konference v Londonu.

DKU London, 21. marca. Današnji sestanek zavezniških strokovnjakov se je vršil v trgovinskem uradu. Seja je trajala eno uro. Strokovnjaki so ugotovili natančen načrt za svoje delovanje ter proučili v splošnem rusko vprašanje.

DKU London, 21. marca. »Daily Telegraph« poroča o včerajšnji seji strokovnjakov ter pravi, da se na nobeni strani ni kazala tendenca, izpostaviti Rusijo prenapetim napadom. Jutra

da je D' Annunzio, maskiran z brado, že več dni na Reki, kjer je v vednem stiku z Giurattijem. D' Annunzio namerava baje šele potem javno nastopiti, ko bodo dospeli v mesto regularne čete, katere upa s svojim govorniškim duhom pridobiti za svoje namene.

ZM Zagreb, 22. marca. Iz Beograda se poroča, da je poslala jugoslovanska vlada vladam antante ostro noto, v kateri protestira proti ponovni kršitvi rapalske pogodbe s strani Italije s tem, da je s svojimi regularnimi četami zasedla Reko.

nega kredita. 5. Gospodarska in trgovinska vprašanja in sicer: olajšave in garancije uvoza in izvoza, zakonodajne in pravne garancije za obnovo mednarodne trgovine, zaščita industrijske in literarne lastnine, konzulati, pripustitev tujcev k trgovinskemu obratu, tehnična pripomoč za obnovo industrije, promet. — List piše, da se prva točka odnaša predvsem na Rusijo. Druga in tretja točka, ki sta političnega značaja, bodo pretresali načelniki vlad. O točkah 4 in 5 se bo razpravljalo v sejah komisij.

bo predložila italijanska delegacija svoj načrt za obnovo Rusije. Govori se, da se francoski načrt o razvoju Ukrajine, Donske in Kubanske ne bo brezpogojno predložil. Razpravljalo se bo tudi o tem, v kakšni vrednosti naj plača Rusija zasebne dolgove.

### Spomladansko zasedanje narod. skupščine na Češkoslovaškem.

DKU Praga, 21. marca. Predsednik republike je podpisal ukaz, s katerim se sklicuje narodna skupščina za dne 28. marca k prvemu spomladanskemu zasedanju.

### Borza 21. marca.

Curih: Berlin 176, Newyork 514, London 2248, Pariz 4610, Milan 2610, Praga 895, Budimpešta 063, Zagreb 160, Varšava 013, Dunaj 006 i tri četri. Beograd, Berlin zaključen po 2975, Rim zahteval po 380, London po 350, Pariz po 650, Praga po 145, Svica po 1500, Dunaj zaključen po 122, Newyork po 7850—79.

Zagreb, devize: Berlin izplačilo 120—128 ček 120, Bukarešt 235—240, Milan 1620—1650, London ček 1350, izplačilo 2350—1380, Newyork ček 290—295, Pariz 2800—2900, Praga ček 610, izplačilo 605—620, Svica 5850 do 5900, Dunaj 450—510, Budimpešta 44—45; valute: dolar 290—295, avstr. krone 550, češke krone 580—590, marke 118—120, lire 2680.

Tožadvena enketa se vrši v Narodnem domu dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer Referira prof. dr. Kotnik.

## Ceško pismo v Jugoslavijo.

Iz gledališke pisarne. V četrtek dne 23. tm. se vprizori v mariborskem gledališču »Pahljača Lady Windermere« delo slovitega angleškega pisatelja in dramatika Oskarja Wilde-ja. Delo je občinstvu že znano po prevodu g. Reharja.

Češki pesnik in novinar Jos. Pelíšek objavlja v nedeljski številki praških »Nar. listov« pesem »Dopis do Jugoslavije«, katero prinašamo v prostem, nerimanem prevodu:

Veliki grob gori na severu,  
nam pravi žalostno pravljico:  
nekoč, v jutru naše zgodovine,  
vzplamtela vojna je krvava,  
Bratska vojna — rod prvoti rodu  
vstal je — saj poznate Slované!  
To je bilo tam, kjer vali Baita  
bijejo ob skale Rujane; —  
tam se bojevali so, ne sluteč,  
kam nesloga brate bo privedla —  
in res pri Rujani, tam v Sasnici  
zdaj vlada tuji markiz Gero.  
Vest o borbi dveh rodnih bratov  
gre po isti krvavi stezi  
in če prihaja k nam od Adrije,  
glej, že stari Balt stoji pred nami:  
zopet rod se bije proti rodu,  
nekaj zopet se potaplja v morje.  
Srbi — nekoč Obodriti  
Hrvat — nekoč Lutici, —  
Poznate konec tam na severu...  
Doli — na jug bi tresoča roka  
rada napisala to-le prošnjo:  
Nehajte! — Zopet Gero tod hodi,  
zopet išče žrtve... skrit v temo...  
Nehajte, bratje... Gero! Gero!..

## Leninovo carstvo.

Poročevalec praških »Narodnih Listov« je potoval po Rusiji in opisuje svoje vtise iz Moskve:

Moskva ne napravi na tujca tako mučnega vtisa, kakor druga mesta in kraji široke Rusije, ki umirajo bede in gladi. Sovjetski uradi so za časa njegove bivanja v središču rdeče diktature, v Moskvi, z vsemi sredstvi pospeševali mestno aprovizacijo in vsaj tu zajezili naraščajočo paniko. V septembru in oktobru l. l. je bila panika tako silna, da je sovjetska vlada hočeš-nočeš bila morala poseči po neljubem ji pripomočku in navezati stike z inozemstvom, da bi na ta način potolažila ljudske mase, prihajajoče v Moskvo iz daljnih pokrajin, koder je razsajal glad in epidemije.

Zato je poslal Čičerin 31. okt. l. l. antantskim silam znano noto. Sovjetski listi so komentirali to noto s pohvalami in slavospevi. Ta nota je vsebovala ponudbo, da sovjetska vlada prizna dolgove carske vlade, najete pred l. 1914, če se zapadne sile začno pogajati z njo. Ta ponudba je bila povod akciji za genevsko konferenco, katero lahko označimo kot sad Čičerinove politike.

Ob tem času so bile vse boljševiške organizacije mobilizirane za boj proti gladi. Amerikanci, ki so dospeli za pomoč, so izvršili prve priprave za prehrano najbolj ogroženih pokrajin. Njihovi požrtvovalni delavnosti se je zahvaliti, da se je za 20.000 rusk. otrok zagotovila hrana takoj prve dni, ko se je njihova močna organizacija oprijela dela. Takrat smo izvedeli, da so vsled naraščajoče draginje povišale uradniške plače in delavske mezde. Draginjo smo čutili takoj, ko smo v Moskvi zaustilij vlak in plačali za eno ku-

gano jajce 1000 rubljev. Delavske mezde so povišali na 300.000 rubljev in uradniške plače na 140.000 rubljev mesečno. Seveda je morala vlada natisniti nove milijarde papirnatih rubljev.

Prva skrb vsakega časnikarja, ki pride v Moskvo, je, kako najti Lenina. Nič ni težjega kakor to. Vladimir Iljič Uljanov, ki mu sedaj pravijo Lenin in ki je rodom iz Simbirskega, kjer se je rodil 10. aprila 1870, se je obdal z rdečimi gardami in ne sprejema mnogo obiskov. Koncem septembra je bival v okolici Moskve, pa ga ni bilo mogoče videti. Oni, ki ga poznajo, pripovedujejo, da je male, rejene postave, njegova glava je jako karakteristična, čelo visoko, teme plešavo in brki kratki. Dočim se nam je Trockij pokazal na vojaški paradi, je Lenin ostal za kulisaми. Vsa njegova politika obstoja v tem, da si ohrani moč v Rusiji.

Iz razgovora z ljudmi, ki ga obdajajo, je razvidno, da preobrat v notranji in zunanji politiki »sovjetske Rusije« ni tako resen, kakor ga slikajo v inozemstvu. Lenin označuje svoje kompromise z zasebnim kapitalom in z inozemstvom kot »strategično umikanje«. Odločno pa je proti vsakemu teoretičnem umikanju v doktrinarne komunizmu, dasiravno ga gospodarsko življenje neprenehoma sili k umiku. Če je Lenin sklepal gospodarske kompromise, pa ni sklepal političnih, zato pa gospodarske koncesije podaljšujejo njegovo politično moč. S svojim fanatizmom in brezobzirnim zasledovanjem cilja je Lenin podoben intransigentnemu tipu jezuita.

Pod njegovim vodstvom je nastala v Rusiji nova forma avtokracije, ki ovira vstajenje trgovine in normalnega dela, brez katerega ni mogoče zagotoviti življenjskih potreb ruskega naroda, tudi če bi bila trud in požrtvovalnost inozemstva še tako velika.

## Politične vesti.

\* Iz Narodne skupščine. V seji 21. t. m. je minister za zunanje zadeve dr. Ninčič odgovarjal na interpelacijo poslanca Moskvljoviča glede dozdevne Wranglove nove akcije proti sovjetski Rusiji, ki da se pripravlja v naši državi. Dr. Ninčič je izjavil, da o taki akciji ne ve nič in da je izključeno, da bi jo mogla naša država dopustiti. Proti Rusiji se ne bomo bojevali, tudi če jo vodijo boljševiki. Proti vsemu, kar bi nas moglo zaplesti v vojno z Rusijo, se bo naša vlada najodločneje uprla. Dalje je dr. Ninčič na interpelacijo poslanca Laziča izjavil, da naša vlada ni vodila z Italijo nikakih pogajanj glede luke Baroš. — Na interpelacijo posl. Kristana glede dogodkov na Reki je izjavil dr. Ninčič, da k svoji svoječasni izjavi nima ničesar pristaviti, vendar je uradna Italija odgovorna za barbarstva na Reki in da on ne razume, kako je mogoče, da dela Italija na Reki »red« s svojim vojaštvom, mi pa s prekrižanimi

Radivoj Rehar:

## Lady Windermere.

(K premijeri v našem gledališču.)

Angleški pisatelj Oskar Wilde, roje 16. oktobra 1854., umrl 30. novembra 1900. si v svoji domovini dolgo ni mogel priboriti one veljave, ki mu po njegovih nesmrtnih delih pripada. Njegovo življenje je bilo burno, njegov konec tragičen. Do l. 1892. sploh ni doživel nobenega uspeha. Komaj tega leta se je njegovo literarno ime utrdilo z njegovo dramo »Lady Windermere«, ki je podana prvič dne 20. februarja v gledališču »St. James« v Londonu, dosegla popoln uspeh. Gledališče je bilo razprodano in publika dobro razpoložena. Vendar pa prava londonska družba še ni bila osvojena, kajti ljudstvo, ki je napolnilo gledališče, je pripadalo k širšim krogom. O tem je značilno pisal nek kritik: »Nikoli še ni publika pri kaki premijeri izgledala tako slabo oblečena, kakor pri premijeri Wildeove drame. Vojvodinj. grafic in drugih visokih dam, katerih slabosti in norosti je Wilde orisal v tem delu, ni bilo v gledališču...«

\*) Slovenski prevod Wildeove drame »Lady Windermere« je izšel v založbi Mariborske tiskarne. Dobi se v upravi »Tabora« ter stane 5 Din.

mi rokami gledamo in čakamo. Kristanove besede, naj naša država odločno nastopi, ter mora braniti pravico, je cela zbornica burno odobravalica. — V večerni seji je skupščina s 143 proti 51 glasovom sprejela zakon o občni državni upravi.

\* Sporazum za novi volilni zakon? »Jutro« prinaša iz Beograda poročilo, da je bil 21. t. m. zvečer na konferenci ministrov sprejet kompromisni predlog muslimanske stranke glede volilnega sistema za Narodno skupščino. Na osnovi dr. Hontovega sistema bi se razdelitve mandatov udeležile stranke, ki so dobile vsaj dve tretjini količnika.

\* Pogajanja? Italijanski minister za zunanje zadeve Schanzer je izjavil v parlamentu, da se med Jugoslavijo in Italijo vrše pogajanja radi Reke. Ne razumemo, čemu treba tu kakih pogajanj. Italija naj se napram nam in napram Reki drži mirovne in rapallske pogodbe, pa ne bo prihajalo do incidentov, kakršni se dogajajo neprestano na Reki, in tudi ne bo treba izgubljati časa z nepotrebnimi pogajanj.

\* V Albaniji zopet mir? Najnovejša poročila vedo povedati, da je v celi Albaniji vzpostavljen red in da je vlada v Tirani zopet prevzela posle.

\* Sprememba programa genovske konference. »Petit Parisien« piše o genovski konferenci ter pravi, da se bo dozdevno prvotni program konference zelo izpremenil. Strokovnjaki, ki so sestali na predkonferenci v Londonu, so imeli nalogo, da rešijo smernice problema za obnovo Rusije, toda na angleški in francoski strani se opaža tendenca, da se strokovnjaki ne drže prvotnega programa. Njih razprave se tičejo v glavnem finančnega položaja srednje Evrope in šele v drugi vrsti se bavijo tudi z ruskim problemom. Izgleda torej, da bo genovska konferenca samo gospodarskega in trgovskega značaja, kakor je bila konferenca v Barceloni ali v Portorose.

\* Akcija Jugoslovenov na Dunaju. Iz Dunaja se poroča, da se je vršil tam dne 20. t. m. ustanovni občni zbor jugoslovenske kolonije na Dunaju v svrhu ustanovitve skupne gospodarske zadruge za vse na Dunaju bivaajoče Jugoslovene. Istočasno se je sklenilo, da zahtevajo Jugosloveni na Dunaju iste pravice, kakor jih uživajo Nemci v Jugoslaviji.

\* Ameriške čete v Porenju se morajo po odredbi državnega tajnika vojnega oddelka Nigha do 1. julija povrniti v Ameriko.

## Dnevna kronika.

— Vsem gg. dopisnikom v vednost! Od raznih strani dobivamo dopise, v katerih se bodisi oblasti bodisi zasebniki obdolžujejo nekorektnih dejanj. Ko se v zadevi podrobno informiramo, pridemo dostikrat do prepričanja, da gloni dopis na napačni podlagi. N. pr. obdolžuje neki dopisnik trgovca gosp.

Originalni duh Oskarja Wildeja je zmagal, čeprav so ostali napram njemu tudi po tem dnevu prvega uspeha, kakor tudi po vseh nadaljnjih uspehih, mnogoštevilni njegovi nasprotniki mrzli in hladni. Wilde, ki je postal pozneje ustanovitelj izvirne angleške komedije, ki pomeni danes za Angleže ono, kar pomeni Molière za Francoze, je v tem svojem delu ovrgel prvi in prvič načelo največjega vseh dramatikov, Shakespearea, da je dejanje v drami glavno. Pri Wildeovem delu »Lady Windermere« dejanje ni bilo ono, na kar je polagal posebno pažnjo. Vso svojo moč je položil le v idejo in v dialog. Zavedla ga je ideja »ženske skrivnosti«, obdelana sicer že tolikokrat, toda način kako jo je obdelal, je nov.

Dejanje drame, ki je obenem tudi komedija in trpka satira na »boljšo družbo«, je enostavno, realno in vendar tudi romantično. Je mešanica vsega, toda mešanica, v kateri so poedini elementi organično preliti v novo zlitino ter tvorijo tako harmonično celoto. Lord Artur Windermere je poročen z lepo mlado Margaretto, katere mater smatrajo vsi za mrtvo; tako tudi Margaretta sama in seveda tudi Windermere. Nenadoma pa se pojavi ženska — Mrs Erlynne, stopi pred Windermere ter se mu predstavi kot mati njegove mlade, lepe žene. Pred davni-

V., da mu je hotel neko nemško knjigo, katero je dobil pri trgovcu H. za 96 K, prodati za 140 K, torej za 44 K difference. Dejanski stan pa je sledeči: g. V. do letos sploh ni imel dotične knjige v zalogi in jo je dobil šele pred prilično mesecem dni, dočim ima g. H. isto knjigo v zalogi že od lanskega leta. Da pa so cene knjigam tudi v Avstriji v zadnjih mesecih neprestano poskakovale, ve vsakdo in je torej naravno, da je g. V. dobil knjigo letos po »znatno višji ceni« nego lansko leto g. H. In takih slučajev je nešteto. Predno torej gg. dopisniki in dopisnice hočejo izliti svojo jezo nad takimi »nekorektnostmi«, naj se poprej vedno natančno informirajo ker bodo v mnogih slučajih prihranili jezo sebi in — nam. Vsaka krivica, ki se v list zapiše, mora biti krepko podprta z dejanskim stanom. Hoté in vedé ne delajmo krivice nikomur, zato se o vsaki stvari poprej doobra prepričajmo!

— Dokument naše sramote. Naše razkritje memoranda klerikalnih zapupnikov v Mariboru je gospodo pri »Straži« osupnilo. Zahtevajo od nas, da povemo, kdo je dokument podpisal. Mi pa pravimo: »Straža« naj odkrute pove, če se ona in vodstvo klerikalne stranke stringja z vsebino memoranda ali ne. potem bomo govorili dalje. Dejstvo, da »Straža« govori o možnosti, da je dokument ukraden, pove dovolj jasno, da klerikalci sami ne dvomijo o eksistenci njegovi. Sicer pa v tem pogledu dovolj jasno govori ista »Straža«, ki pravi, da je »v narodu silno nezadovoljstvo in da vse tišči v skupni republikanski tabore.« Ali boste tudi to utajili!!

— Odlikovanje. Predsednik francoske republike Millerand je odlikoval pokrajinskega namestnika za Slovenijo, g. Ivana Hribarja, nadalje predsednika narodne skupščine dr. Ivana Ribarja, in zunanjega ministra dr. Ninčiča z redom častne legije. Odlikovanje bo izročil francoski poslanik na našem dvoru g. Simons v četrtek, dne 23. t. m. na svečan način odlikovancem.

— Na paslov trgovskih društev v Jugoslaviji je napisala tržaška »Edinost« sledeči zelo umestni apel: »Znano je, da se med Jugoslavijo in Italijo, posebno pa s Trstom razvija živahen promet. Jugoslovenska trgovska društva pa dopisujejo s Trstom izključno v nemškem jeziku. Pred vojno se je bila razvila živahna agitacija, da naj si naši trgovci in naša društva dopisujejo s Trstom samo v srbskem, hrvatskem ali slovenskim jeziku. V tem pogledu se je bil dosegel tudi že precejšen uspeh, tako da je velik del tržaških trvdik moral imeti hrvatske in slovenske dopisnike. Sedaj po vojni, ko se je narodna zavednost pri vseh kulturnih narodnih znatno razvila, bi bila dolžnost vseh jugoslovenskih trgovcev in društev, da dopisujejo s svojimi dobavitelji v Trstu samo in izključno v srbohrvatskem ali slovenskem jeziku. S tem bi dokazali svojo narodno zavednost in bi obenem pripomogli mnogim

mi dvajsetimi leti, ko je bila Margareta še v plenicih, jo je bilo zvalo nesoglasje v zakonu s tujim moškim v široki svet. Zavrgla je bila moža, zavrgla dete, da se žrtvuje svoji ljubezni. Njen mož je v hčeri zabil vsak sled te žalostne rodbinske zgodbe, vsogil je Margaretto v trdnem prepričanju, da je ona, njena mati, mrtva. Sedaj po dvajsetih letih, ko je bila Margareta že omožena in ko je tudi že imela prvega otroka, majčkenega otroka v plenicih — se je pojavila nenadoma ta »mrtva« mati živa pred hčerinim možem. Za greh, ki ga je bila zagrešila pred 20 leti, se je morala bridko pokoriti. Njen ljubimec, s katerim je nekoč pobegnila, jo je ostavil in ona je šla sama dalje po trnjevi križevi poti in — padla, padla čisto tudi v najnižje močvirje. Taka stoji sedaj pred možem svoje zapuščene hčere, postavljajoč ga pred alternativo: ali jo podpre gmotno ter ji pomaga izvesti načrt, ki obstoja v tem, da se poroči z Lordom Avgustom, starim bonvivanom — ali pa stopi tudi pred hčer, pred njegovo ženo, in pred javnost ter ga kompromitira. Kajti naravno je, da bi »svet« slastno pograbil po »kostih« mati Margarete, tašča Lorda Windermerea, je dvomljiva ženska!

Lord Windermere se seveda odloči za prvo. Margareta in svet ne smeta izvedeti, kdo je uravnavar ta Mrs Er-

našim ljudem do lepega zaslužka. Proti temu načelu grešijo tudi takšne tvrdke, ki se kaj rade ponašajo s svojim rodoljubjem. Tako nam je znana neka ugledna zagrebška tvrdka, ki se v svojem zelo obsežnem dopisovanju s Trstom poslužuje izključno nemškega jezika, da si je bila opozorjena na škodo ki jo vsled tega trpi mnogo naših sobnih zaslužka vrednih in potrebnih ljudi.

— Stipendije za profesorje živih jezikov. Po inicijativi društva za žive jezike in književnost pošlje ministrstvo prosvete tudi letos gotovo število profesorjev srednjih šol v inozemstvo, da se izpopolnijo v svoji jezikovni stroki. Profesorjem, ki dobe stipendije, bo dovoljen dopust od početka junija do konca septembra. Profesorji, ki reflektirajo na te stipendije, naj pošljejo tozadevne prijave društvu za žive jezike do 1. maja t. l.

— Vprašanje zdravilišča Rogoška Slatina in Dobrna. Nedavno se je poročalo, da namerava država zdravilišča v Rogoški Slatini in Dobrni izročiti privatnim osebam v eksploatacijo ali pa sploh prodati. Kakor doznava »Slov. Narod« iz merodajne strani, so te vesti popolnoma neresnične. Oba zdravilišča prevzame mariborska oblast kot naslednica bivše Štajerske, lastnice obeh zdravilišč.

— Nemški list v Beogradu. Kakor se doznava iz Beograda, nameravajo tam osnovati velik nemški list. Osnovna glavica znaša že sedaj 2 milijona dinarjev. Redakcijo bo vodil g. Mirko Tausk.

— Štrajk v cerkvi. Iz Zg. Poljskave poročajo: Minulo nedeljo je naš za svetne blagre vneti župnik naznanil izprižnice, da odslej ne bo več pel naš zvon, ker mežnar, ki ima samo 250 K letne plače, štrajka, cerkveno-konkurenčni odbor pa mu noče plače zvišati. S tem je hotel nahujskati vernike proti možem cerkveno-konkurenčnega odbora, ki so po večini naprednega duha in nočejo imeti smisla za podpiranje mežnarja, ki ni mežnar, ampak le župnikov konjski hlapec, tako da je plačo »mežnarja« župnik Šebot sam v svojem žep vtičkal. Istočasno se prepira ta župnik tudi z občino radi poprave studeca, z novim župnikom na Sp. Poljskavi radi vima itd. Ljudje se zgledejo in pravijo: bog nas varji takih posvetnih pastirjev!

— Grozna smrt dvojčkov. Na Ovetni ulici v Zagrebu je stanoval v nekem dvoriščnem poslopju žagar Todi s svojo ženo in dvema triletnima otrokoma-dvojčkoma. Ko sta v četrtek jutraj odšla mož in žena po svojem poslu, sta zaklenila sobo in pustila otroka sama. Otroka sta menda našla v sobi vtič galice ter se z njimi igrala. Ko se je žena krog 11. ure vrnila, se ji je nudil grozen prizor. Soba je bila polna dima, postelja v plamenu, hčerka Marica je ležala vsa ožgana, mrtva na tleh, sinček Julko pa se je boril s smrtjo in kmalu nato izdihnil. Došli policajski

lynne! Podpira jo denarno, uvaja jo kot svojo prijateljico v boljše družbe. Tu pa nastane konflikt — začetek drame. Margareta izve za Arturjevo odnosaže do neke Mrs. Erlynne ter postane ljubosumna. To mu tudi pove, on trpi, toda izdati ji vendar ne more, da je ta dozdevna njegova ljubica v resnici — njena lastna mati. Mrs. Erlynne ga ima preveč v kleščah, ubogati jo mora in tako jo mora tudi proti lastni volji in proti volji žene povabiti na domačo zabavo, prirejeno v proslavo Margaretinega godu. Na tej zabavi se zbere cvet elite — pride pa tudi Erlynne. Napetost med Margaretto in Erlynne preti izbruhniti v katastrofo, toda končno konča s tem, da se uda Magdalena prigovarjanju Lorda Darlingtona, ki jo ljubi, ter pobegne k njemu na njegovo stanovanje, hoteč, istotako kot njena mati pred 20 leti, zapustiti moža in otroka. Za njen beg pa izve še pravočasno njena mati, Mrs. Erlynne, pohiti za njo ter jo pripelje končno ucaj. Na stanovanju Lorda Darlingtona, kjer se vrši tretje dejanje, nastane nov konflikt. Ravno ko hočeta Margareta in Erlynne zapustiti sobo, se začneje koraki, vsa družba moških, ki je bila na zabavem večeru, prihaja z Darlingtonom na njegovo stanovanje. Zenski se skrivajo za zavese, oziroma v stransko sobo, Margareta pa v razburjenju pozabi svojo pahla-

zdravnik je ugotovil, da je deklica umrla vesed zadobljenih opeklin, fantek pa se je v dimu zadušil.

Papež in evharistični kongres. V vatikanskim krogov se doznava, da namerava papež Pij XI. prvičkrat po 1. 1871 prestopiti vatikansko zidovje in stopiti povodom evharističnega kongresa v mesecu maju v svečani procesiji z monštranco v rokah na rimska italijanska tla ter podežiti na trgu sv. Petra javni apostolski blagoslov.

Samski davek na Poljskem. Sami davek, o katerem se je tudi že pri nas govorilo, so uvedli na Poljskem. Pred kratkim so odobrili zakonski načrt, po katerem se uvede poseben dodatek k davčnemu zakonu za samske moške in ženske.

Četvorčki. V Retzniku pri Potsdamu v Nemčiji so doživeli izreden dogodek. Zena tamkajšnjega posestnika Holzhitlerja je povila četvorčke, dva fantiča in dva dekliča. Mati in otroci so zdravi. Nek londonski list pa poroča iz Amerike, da je tam povila žena nekega uradnika kar osmeroke! To bi bil pa že res preobilen blagoslov!

Davek za kvartopirce. Tudi plzenjski občinski svet je po vzoru drugih mest uvedel davek za kvartopirce. Vsak igralec mora plačati dve kroni davka. Če igrajo dalje kot šest ur, kar pri dobrem plzenjskem pivu ni nič ne navadnega, mora plačati vsak igralec zopet dve kroni. Toda plzenjski občinski svet je bil pri odmeri davka bolj natančen, kakor druga mesta. Davek morajo plačati tudi vsi gledalci, takozvani »kibici«, ki imajo od igre pravzaprav isti užitek, kakor igralci.

Varšavski Landru. V Varšavi so pred kratkim zaprli nekega Franca Balasa, pomožnega delavca neke tovarne, ki je na sumu, da je umoril šest žensk. Trupla umorjenih so našli v zadnjem času na polju v bližini mesta.

JDS.

Seja širšega odbora krajevne organizacije demokratske stranke v Mariboru je v ponedeljek dne 27. marca ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu važen razgovor, zato prosimo polnoštevilne udeležbe vseh članov.

Mariborske vesti.

Maribor 22. marca 1922.

Pavle Jurišič v Mariboru. Sinoči je posestil stanek tukajšnje Narodne obrane njen centralni beograjski tajnik upokojeni pukovnik, znani junak in narodni borec Pavle Jurišič, ter v dolgem in krasnem predavanju obrazložil pomen in namen Narodne obrane. Jurišič je pozneje obiskal tudi sestanek dobrovoljcev, na kar se je odpeljal v Ljubljano.

Pahljača je usodna. Moški jo najdejo, Arturju se vzbudi sumnja, da ga žena vara, da se skriva pri Darlingtonu; vse bi se spremenilo kmalu v strašno tragedijo, toda situacijo reši Erylne, ki se, da reši hčer, žrtvuje sama, se kompromitira. Četrto dejanje princese poravnava. Magdalena in Mrs. Erylne se spoprijateljita, Artur odneha, Avgust pa postane ženin — Mrs. Erylne.

Dialog te drame, ki se odigra v 24 urah, začena namreč ob 17. uri popoldne ter konča ob 13.30 naslednjega dne, da je mojstrski, ker v njej govori ves čas sam, autor, Wilde, neprekosljiv družabnik. V njem je toliko globokih dvotipov, aforizmov in primerov, da je v tem oziru delo, kakor je le malo enakih.

Ob koncu naj navedem še zanimivo dogodbico, ki se je odigrala dne 20. januarja 1892. pri prvi vprizoritvi te drame. Ko je navdušeno občinstvo pozvalo v četrtem dejanju autorja na oder, je stopil ta pred zastor, ves zmuden vsled tako nepričakovanega uspeha, s prižgane cigareto v roki ter v dovtipnem nagovoru izjavil, da ga vesel, da se je občinstvo tako izborno zabavalo, kajti isto lahko trdi tudi o sebi. To pa so mu kritiki silno zamerili ter mu očitali še vse poznejše življenje.

Radi tega nosi drama v originalu tudi naslov »Pahljača Lady Windermere«.

Protituberkulozna liga. Kakor znano, je PTL sklenila, da bodo vsako soboto zvečer njeni zaupniki nabirali prostovoljne darove v gostilnah in kavnarnah, da se s čim izdatnejšimi gmotnimi sredstvi podpre razmah in delokrog te človekoljubne institucije. Nabiralne večere sta nvedla minulo soboto soproga g. župana Grčarja in g. docent dr. Matko. Uspeh njunega požrtvovalnega dela je prav zadovoljiv, ker sta mogla izročiti blagajni PTL skupno 5.496 K 80 v, 10 lir in 2 čk. Ugodni izid prvega večera bo gotovo služil v bodrilo za krepko in vztrajno nadaljevanje lepo započete akcije.

Mestno elektriško podjetje obvešča cenjene odjemalce, da radi snaznja in popravil ukine v soboto 25. III. tok na celotnem omrežju in sicer od 5-8 ure jutraj.

Ljudska univerza. Opozarjamo še enkrat na velezanimivo predavanje, ki se vrši v petek ob pol 8. uri v mali kazniški dvorani. Predava g. dr. A. Medved o mariborskih zgodovinskih spomenikih.

Le vkup! Družinski večer v četrtek, dne 23. t. m. od 18. ure dalje o gostilni »Pri treh ribnikih«. Gostje dobrodošli.

Družabni večer, ki ga prirodi upravni odbor oficirskega doma, vrši se četrtek dne 30. marca, a ne kot je pomotoma bilo javljeno, dne 25. marca. Začetek ob 8. uri

V četrtek 23. t. m. ob 20. uri ima Sokol predavanje v Nar. domu. Predava br. dr. Kovačič. Tema: »Protestantizem na Slovenskem s posebnim ozirrom na Trubarjevo »Cerkevno ordnuno«. — Pridite vsil!

Požar na Meljski cesti. V spodnjem delu Meljske ceste, v stranskem poslojju hiše gospe Wellerjeve, ima g. Jelen majhno tovarno za izdelovanje kemičnih izdelkov. V torek okrog 8. ure zvečer je izbruhnil v prostorih tega podjetja požar, ki se je hitro razširil na celo stransko poslojje ker so se nahajale v delavnici zaloge lahko gorljivih tvarin. Ogenj je spravlil v nevarnost tudi glavno (stanovanjsko) poslojje, oddaljeno komaj 3 metre. — Prostovoljna požarna bramba, ki je bila okrog tri četrt na 8. uro obveščena o požaru, je pohitela pod vodstvom poveljnika g. Robansa na lice mesta in začela takoj gasiti. Medtem so prihitele tudi požarne brambe iz Pobrežja in Radvanja ter se je posrečilo požar lokalizirati in obvarovati večje poslojje. Ob 1. uri popolnolci so lahko požarniki zapustili pogorišče. K sreči je vel med požarom oster severni veter, ki je nosil iskre proti Dravi; na ta način so bile obvarovane velike zaloge lesa, ki se nahajajo v neposredni bližini. — Pri požaru je ponesrečil zastopnik načelnika, dr. Schmiderer, ki si je ranil desno roko tako, da se je moral takoj podati k zdravniku. Vzrok požara je dosedaj še nepojasnen.

Poskus goljufije. Svoječas smo na tem mestu poročali o anonimnih pismih, ki jih je prejel dr. Franz in navedli, da je bil kot kravec aretiran strojni ključavničar Karel Lorber. Kakor nam sedaj javljajo, je sodišče ustavilo kazensko postopanje proti Lorberju.

Prijeti tihotapeci. Včeraj je prijela tukajšnja policija dva moža, ki sta vtihotapila preko meje znatno množino saharina. Pri enem izmed tihotapecev se je našla tudi večja vsota denarja. Tihotapeško blago se je zaplenilo, tihotapca pa sta bila predana glavni carinarni v svrhu nadaljnjega postopanja.

Kaznovan zabavljač. V neki tukajšnji gostilni se je krepčal včeraj nek iz ujetništva se vračajoči možak. Ko mu je stopilo zavžito vino že preveč v lase, je začel grmeti nad Jugoslavijo in oznanjevati boljševiški evangelij, ki se ga je navdahnil v ruskem ujetništvu. Ker je bil pri tem še precej glasen, ga je prišel stražnik opozoriti. Možak pa je bil tudi proti roki pravice preveč boljševiški, in tako se je seznanil z mariborskim »hotel Grafom«. Drugega dne pa so se še na komisarijatu pogovorili glede primerne globe, nekar je možak potolažen odjadral v domovino.

Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klubbaru«.

Zgubljeni predmeti. Od 1. do 15. marca 1922. so bili priglašeni pri po-

licijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot izgubljeni. Najditelji se naprošajo, da jih oddajo pri navedenem uradu: ena črnobarvana volnena ogrinjala, ena dvokrovna srebrna ura z verižico, eden zlat uhan z zlatim obeskom in rdečim kamnom, 100 Din. in eno nakazilo boln. blagajne, usnjata listnica rudeče barve z 5600 K, svilnata čepica rudeča, pasji ovratnik z znakom štev. 59, usnjata listnica rudeče barve 170 lir in 300 madž. kron, službena knjižica na ime Ribič Antonija s 43 Din, denarnica iz črnega usnja s 6270 kronami, denarnica iz črnega usnja s 200 kronami, računska knjižica z vsebino 1000 čk, delavska knjižica na ime Strnad in 1630 kron, zlat poročni prstan z letnico 11. 2. 1920., krznat ovratnik temnorjave barve, listnica bela z 5600 kron in drugimi listinami, zastavljajni list štev. 35467, usnjata črna ročna torbica s 359 K, denarnica iz črnega usnja s 370 kron, denarnica usnjata s 120 K.

Najdeni predmeti. Od 1. do 15. marca 1922. so bili oddani pri policijskem komisarijatu v Mariboru, sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od gubitelja dvigniti: eden zlat ahan, denarnica iz črnega usnja s 122 K, denarnica iz črnega usnja s 37 K, denarnica iz črnega usnja s 6276 K, ročna torbica rudečkasta pletena z vsebino ene knjige in naočniki 120 kron v didarjih, zlata zapestna verižica, zlata damska verižica 24 cm dolga, posejska knjiga na ime Guzej Marija, potni list na ime Felic Klara, eden majhni nož s tremi rezili, 3 din. v denarjih, ena konjska odeja, usnjata ročna torbica rujave barve, ena knjiga Curlitt note.

Objave.

Marijonetna predstava. V nedeljo 26. marca ob 16. uri v mali dvorani Narodnega doma »Živali in razbojnik.« Velezanimiva, žalost in smeh vzbujajoča igra, ki bo nudila našim malčkom obilo zabave. Starši, ki želite svojim otrokom plemenit užitek, ne zamudite te priložnosti in jih pošljite k predstavi. Vstopnina samo 1 dinar.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Sreda 22.: »Gigan baron«, Ab. B.  
Četrek 23.: »Skopuh«, Ab. A.  
Petek 24.: Ob 15. »Raskolnikov«. Izv. ab. Dijaska predstava.  
Sobota 25.: »Pahljača Lady Windermere«. Ab. C.

Sprememba repertoira Narodnega gledališča. Za tekoči teden se repertoire spremenil v toliko, da se vrši »Pahljača Lady Windermere« mesto v četrtek 23. marca, v soboto 25. marca za ab. C. »Skopuh« pa se vprizori mesto v soboto 25. marca v četrtek 23. marca za ab. A.

Sokolstvo.

Izredni občni zbor Sokola v Mariboru se vrši v četrtek dne 30. marca 1922. ob 20. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Spored: 1. Sprememba pravil, 2. slučajnosti. Članstvo se pozivlja na točni prihod. — Odbor.

Kultura in umetnost

Slovenski koncert v Zagrebu. — Prošlo nedeljo se je vršil v Zagrebu s sodelovanjem koncertne pevke ge. Pavle Lovšetove, opernega pevca Josipa Rijavca ter klavirskega virtuozca, profesorja Cirila Ličarja jutranji koncert slovenskih modernih skladb. Koncert je vspel v vseh ozirih, to je po izvajanju, po delih samih in po vdeležbi nad vse pričakovanje sijajno. Vse kritike, katere so prišli o tem koncertu zagrebški listi, so brez izjeme jako laškave ter soglašajo v tem, da je Zagrebčane naša glasbena umetnost naravnost presenetila ter da smo biti vsi Jugoslaveni ponosni na moderno slovensko glasbo. Dr. Božidar Širola piše v feuilletonu »Zagreber Tagblatt« uvodoma: »To je bil po kvaliteti izvajanih kompozicij, kakor tudi po izvajanju samem izredno uspel koncert. Vspah ni izostal. Od početka do konca koncerta je poslušalo občinstvo mojstrsko prednašanje ter ponovno dajalo duška svojem navdušenju. Po vsaki pesmi so znova zažareli obrazi v veselju in navdušenju. Čutilo se je, da odseva z vseh oči navzočih nezrečeno zadovoljstvo, ki ga je vzbudilo spoznanje

nove velike umetnosti, ki je bila tu iznešena. Da, doživeli smo triumf naše mlade, sveže narodne glasbe. Kajti ta slovenske pesmi smo takoj spoznali za naš skupen zaklad. Vse besede ne bi zadostovale, ako bi hotel označiti veselje, ki me je prevzelo ob zavesti, da imamo tudi mi tako umetnost«. Te besede priznanega strokovnjaka povedo že same na sebi dovolj. O prednašalcih samih piše: »Ga. Pavla Lovšetova je pela s svojim lepim, polnim glasom, sposobnim tudi najfinejšega izražanja in najfinejših prehodov ter s svojim prednašanjem naravnost očarala poslušalce. G. Rijavec ji je bil enakovreden. G. Ciril Ličar je izvajal svojemu instrumentu vedno prave barve ter ostal vedno v skladu s pevci.« Izvajale so se skladbe Antona Lajovica, Oskarja Deva, Josipa Pavčiča, Emila Adamiča, Janka Ravnika, Marija Kogoja ter Lucijana Marija Škerjanca. Priporočati bi bilo, da bi ta trojica naših umetnikov šla s temi našimi skladbami tudi po drugih naših mestih, posebno na jug, kjer naše pesmi še ne poznajo.

Zanimivosti.

Bela kraljica. — Mrtvec zopet oživel. Zemlja in trava kot hrana.

Čudno in naravnost romantično zgodbe gospe Elizabeth Mahony opisuje dopisnik »Timesa«. Gospa Mahony se je pred dvajsetimi leti poročila v Londonu z nekim inženerm ter odpotovala z njim v Avstralijo. Slučajno sta obiskala z njenim možem nek otok, kjer še žive samo domačini. Med domačini, Papuanci, je navada, da si »barvajo« lase z živim apnom, vsled česar postanejo lasje rumeni, kakor slama in kar daje domačinom nekako čudno lice. Ko sta dospela z možem na ta otok, je inženier nenadoma zbolel in kljub prizadevanju domačina »zdravnika«, ki ga nazivajo Papuanci »Buk-Duk«, v par urah umrl. Mlada vdova se ni mogla več vrniti v Sidney, ker je ostala brez vseh sredstev. Za izgubljenim možem je silno žalovala ter je sklenila, da ostane na njegovem grobu. Pa tudi domačini so jo kmalu vzljubili in prosili, naj ostane pri njih. Dali so ji najlepšo svojo kobilo in ji dodelili častno stražo. Gospa Mahony se je domačinov in njihovih običajev kmalu privadila. Začela je domačine poučevati v pisanju, v vodstvu trgovskih poslov, navadila jih je celo, da so začeli nositi obleko po evropskem kroju in z vztrajnim, desetletnim trudom so ji je posrečilo, da je iz papuanskega otoka napravila civilizirano zemljo. — Zamoreci so jo priznali za svojo vladarico ter ji dali neomejeno oblast. Gospa Mahony je z dobroto in strogotjo vladala »svojemu« plemenu, ki se ji je pokorilo, kakor otroci. Ona je svojemu »narodu« vrhovni duhovnik, sodnik in v pravem pomenu besede mati svoje dežele. Vse tožbe vodi sama in vsak dan izreka na prostem polju svoje razsodbe, ki so včasih naravnost salomonške. Nenavadni je prizor, pravi dopisnik »Timesa«, videti to energično in samozavestno žensko, s kako resnostjo vrši svojo sodnijsko dolžnost, obkrožena od svojih podaničkov, ki se ji brez-pogojno pokore. Tudi angleška vlada je priznala gospo Mahony kot pravomočno vladarico tega zamorskega plemena. Ona je sedaj stara 50 let, ter je še popolnoma čila in zdrava. Da bi sploh kedaj zapustila svojo »državo«, na to niti ne misli.

Še danes, ko je zdravniška znanost že zelo napredovala, se more dogoditi, da se zdravnik pri pregledovanju mrtveca prevari. Tak slučaj se je zgodil pred par dnevi v Pizzi, kjer je neki deček umrl za bronhitisom. Zdravnik je ugotovil smrt in vse je bilo pripravljeno za pogreb. Sedemnajst ur po katastrofi hotela ga je mati še enkrat poljubiti, preden zapro krsto. Pri tem pa je deček odprl oči, se dvignil in objel svojo mater. Odslej se je počutil vedno bolje in kmalu je popolnoma ozdravil. V registru za mrtve pa se čita kuriozno opazka, prvi dan: »Cesarolo Rocco umrl na bronhitisu«, drugi dan pa: »Vstal od mrtvih«.

Neki ameriški zdravnik je skušal dokazati, da usoda ruskih revežev, ki se hranijo z zemljo in travo, ni tako strašna, kakor se to vidi na prvi hip, ker ta hrana človeku ne škoduje niti

približno toliko kot alkohol. Verjetno je, da je bila trava in zemlja hrana prvih ljudi, a nikjer ni zapisano, da bi se bilo prvim prebivalcem zemlje slabše godilo kakor nam. Ta zdravnik trdi, da se nahaja v mnogih krajih Rusije in Indije posebna vrsta črne prsti, katera je, pomočana z malo količino listja in trave, zelo užitna. Asistentka tega zdravnika, Miss Herman, profesorica na univerzi v Michiganu je izumila stekleno posodo, kjer se koncentrirajo solnčni žarki. V to posodo vloži kos prsti ter jo potem zmelje v prah in pomeša z nekim oljem. Ta zmes je zelo dobra in tečna hrana. — Tako ameriški časopisi. Vendar naj ima zemlja in trava še tako dobra hranilna vredstva, lačni Rusi bi gotovo raje imeli dnevno dobrega belega kruha in pečenke.

### Sport.

**Ilirija (Ljubljana):** Gradjanski SK (Zagreb) 2:0 (1:0). O že včeraj javljenem porazu Gradjanskega v Ljubljani prinašajo ljublj. listi zelo obširna poročila. »Ilirija« je nastopila v postavi: Pelan, Pretner-Beltram, Hus-Zupančič II.-Držaj, Vidmajer - Pevalak - Ulčak (kot gost SK Sparta - Zupančič III.-Zupančič I. Gradjanski SK je postavil: Vrđjuka, šifer - Verderber, Rupec - Bažant - Gallner, Šlof - Pavleковиč - Perška - O - Robič. Začetna premoč (Gradjanskega se je v drugem polčasu prenesla na »Ilirijo«. Pri »Iliriji« sta brilirala Pelan (goalman) in levo krilo Vidmajer. Zmaga »Ilirije« je povzročila velikansko navdušenje med občinstvom. Sodil je g. Vodišek zelo stvarno. Publike se je ebralo nad 4000.

**Dunaj:** Drugorazredni »Red Star« je premagal »Rapid« z 2:1! Amateriji: Floridsdorf 4:0, Hakoah: Hertha 3:0, Admira: Ostmark 4:3, Sportklub: Simmering 1:0.  
**Praga:** Praška »Sparta«: Klotenska »Sparta« 2:1, Slavija: Meteor 4:0.  
**I. SSK Maribor** tekmuje 22. t. m. in 2. aprila v Varaždinu prvič proti VSK, drugič proti SK Drava.

### Gospodarstvo.

**Zaradi olajšav v deviznem prometu** je fin. minister Kumanudi po razgovoru z zastopniki beograjskih, zagrebških in ljubljanskih bank dovolil tudi nekaterim zagrebškim in ljubljanskim bankam, da opravljajo posle, ki bi jih smela vršiti samo Narodna banka.

**Oddaja naprave štirih lesenih barak.** Barutana v Obilicvem raspisuje na dan 6. aprila t. l. v svoji pisarni v Obilicvem ofertalno licitacijo za napravo štirih lesenih barak. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

**Dva milijona nezaposlenih delavcev** je na Angleškem. Ker je sedaj izbruhnila kriza tudi v kovinski industriji, je pričakovati v kratkem zvišanja tega števila na 3 milijone.

**Ameriški finančniki in genovska konferenca.** Ameriški finančniki so skrajno nezadovoljni s sklepom vlade združenih držav, da ne sodeluje na konferenci v Genovi. Splošno je mišljenje, da ne gre zanemarjati gospodarsko konsolidacijo Evrope. V njujorških finančnih krogih vlada prepričanje, da se bo ameriška vlada skupno po-

svetila reševanju gospodarskih problemov z evropskimi vladami, čim se politični in gospodarski položaj v Evropi razčisti.

**Povišanje monopolnega davka na sol** (na 90 Din. v zlatu ali 180 Din. v srebru) je stopila 11. marca v veljavo.

**Pšenica in moka za aprovizacijo večjih mest in pasivnih krajev,** uvožena iz inozemstva, je oproščena carine. Tako tudi jara pšenica za setev.

**Naš žitni trg.** Izvoz žita je bil leta 1921 vsled nepovoljne žetve, suše in slabega prometa jako slab. Kmetje so le malo prodajali, upajoč, da bodo cene žitu še porastle. Celokupni izvoz žita je znašal krog 8000 vagonov. Od tega je odpadlo na Češkoslovaško 1000 vagonov, ostanek pa na Nemško Avstrijo. Največ se je izvozilo iz Srbije, dočim je v Vojvodini izvoz popolnoma počival. Ovsu se je pridelalo zelo malo in se vsled tega sploh ni izvažal. Tudi koruze ni bilo mnogo ter smo je morali celo iz Rumunije uvažati. Zaloge trgovcev so zelo majhne, dočim imajo srbski kmetje še mnogo žita. Izvoz je sedaj popolnoma ustavljen, ker je naše blago doseglo svetovno pariteto in so tudi cene in carina previsoke. Zadnji »hauss« je povzročil padec dinarja in je tudi nadaljni razvoj odvisen od naše valute. V splošnem pa je bilo v minullem letu posebno v Banatu mnogo manje posejanega, kakor druga leta. Vsled tega se je moralo za vojaštvo in beograjsko občino uvoziti krog 800 vagonov žita iz Rumunije.

**Na posvetovanju češkoslovaških in jugoslovanskih trgovskih zbornic,** ki se je vršilo minule dni v Pragi, se je sprejelo več resolucij, ki so važne tudi za naše gospodarske kroge. Tako se je

sklenilo, da bodo zbornice posredovale v onih slučajih, kjer bi se jugoslovanski trgovec in češkoslovaški dobavitelj ne mogla sporazumeti glede plačovanja diference, ki je nastala v nepravilnih računih vsled dviganja češkoslovaške krome in padanja dinarja. O prometu s SHS se je sprejela resolucija: Priporoča se, da bi se pospešilo ocarnjenje zlasti v Mariboru in na Jesenicah, kakor tudi na vseh ostalih obmejnih postajah in da bi se v vsakem oziru izboljšala doprava v Jugoslavijo. — O paroplovbi na Donavi se je anketa izrekla za unifikacijo zakonov in ureditev donavskih tarifov z ozirom na železnico. Dalje se je izrazila želja, da bi se čimprej razširilo in izpopolnilo beograjsko pristanišče in zgradilo veliko carinsko skladišče, katerega bi postavila češkoslovaška par. donavska družba, če se ne more postaviti z jugoslov. pripomočki. — Med trg. zbornicami obeh držav se navežejo stalni ožji stiki. — Vinarska sekcija je zborovala pod predsedstvom gen. konzula Roka Bradanoviča. Zborovalci so obširno debatirali o vinarskih razmerah v Jugoslaviji, o odstranitvi vseh transportnih, carinskih in davčnih ovir, ki ne dopuščajo, da bi se med obema državama razvijali živahnější trgovski stiki. Debate so se udeležili: dr. B. Kafka za Zvezo vinskih trgovcev v Pragi, gen. konzul dr. Ot. Bepiš iz Ljubljane, nadzornik B. Skalický, konzul Herman iz Splita, Lukšič, Fr. Sova. Nedeljčević in drugi. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva, da se uvoz vina iz kraljevine SHS v češkoslovaško republiko ne sme omejitvi z maksimalnim kontingentom oziroma da bi se pri kontingentiranju ne zapostavilo interesov vinogradnikov SHS.

## GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R. (Dalje.) (39)

Toda zamaž. Ubežati ne more! Že v naslednjem trenutku ga mora duhoven dohiteti in potem je izgubljen.

S hitro kretnjo vjame duhoven begunca za roko ga zgrabi za obvezo, katero mu je napravila Mavda. Obveza odpade in iz odprte rane brizgne kri. Veliki duhoven plane osupel v stran.

Ta, ki stoji pred njim, ni človek! Obraz, ki mu gleda nasproti, ni človeški obraz. Njegovo telo je vse prekrito s krvavimi ranami.

»Baall! krikné duhoven »Baall!«

»Krvavi Baall!«

Veliki duhoven se opoteče prekó sredine, beži iz svetišča, za njim zbežita dečka. Njihov strah je tako velik, da pozabijo zapreti vrata.

Inženir se znova približa Mavdi.

»Čakajte name! V kratkem pridem po vas, da vas osvobodim!« vzklikne hlastno.

Potem plane ven skozi odprta vrata.

38.

Ne daní se še, toda globoko spodaj v čelicnem mestu se že vse giblje. Stražniki gonijo z biči skupaj sužnje, da jih odvedejo na delo. Preštevajo jih kakor živino.

Manjka li kdo?

Stražniki jih preštevajo še enkrat, zmajejo z glavami.

Končno se domislijo:

Belokožec manjka!

Med tem, ko odidejo sužnji na delo, skoči par stražarjev po pse. Ko jih psi zapazijo, začno lajati od veselja, da pridejo zopet ven.

Stražniki jim pokažejo sled. Psi prevohajo celico ubeglega Evropejca, skačejo semintja, toda izhoda ne najdejo. Čez nekaj minut pa se eden le zažene v kot kjer leži slama, drugi mu slede.

Psi so odkrili prikrit izhod. Stražniki jih spušte z verig. Divje lajajoč izginejo psi eden za drugim v ozek rov. Kakor besni se prerivajo dalje.

Končno dospo do tja, kjer končuje rov v brezkončnem prepadu. Prvi pes potisne svoj gobec v z-dimom napolnjen prepad, toda potegne ga zopet nazaj, ne upa si dalje. Kjub temu poizkusi znova, toda premagaj od dima in vročine se mora zopet znova umakniti.

V celici pred izhodom čakajo stražniki. Kako dolgo ni nazaj psov! So li že našli ubeglega sužnja.

Začuje se praškanje in prhanje.

Psi se vrneje.

Nič! Nič! Cunčice ubeglega niso našli!

Mrtev torej ni! Psi so morali izgubiti sled.

Stražniki se molče spogledajo. Naj li gredo sami v ta ozek rov? Ne! Bolje je preiskati okolico gori na površju krog hriba.

Kakor, da bi psi vedeli za namero stražarjev, silitjo naprej ven, na površje zemlje.

Zunaj pred izhodom podzemnega mesta sklonejo zopet glave k tlom, vohajo, se obrnejo zopet k svojim gospodarjem. Sledu ni.

Stražarji jim navežejo zopet verige ter gredo dalje krog hriba.

39.

V razpadli kameniti hiši zunaj mesta ždi inženir.

Nenadoma se zdrzne, dvigne glavo.

Iz daljave se čuje lajanje.

Lajanje, ki se vedno bolj približuje. — V sredini med gričem nad rudniki ter onim, na katerem stoji svetišče, stoje psi ter se ne ganejo. Neprestano vohajo po tleh.

Nenadoma zalajajo.

Zaženejo se bešno naprej fako, da popokajo verige. Tečejo po cesti proti svetišču k velikim vratom.

(Dalje prihodnjč.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.  
 Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Enonadstropna hiša s prostim stanovanjem in lokalom se takoj proda. Prečna ulica št. 4. 429 7-6

Andrej Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 57, telefon 88, trgovina z deželnimi pridelki, drvami, premogom in vinom, se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah. Brzojav: Andrej Oset, Maribor. 405 10-9

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidneje tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gospodarska ulica 16. 64

Ravnatelj išče meblvano sobo v sredini mesta. Poudbe na upravo »Tabora«. \*  
 Proda se stenski telefon. Naslov pove uprava.

Objava.

Mariborska carinarna naznanja interesentom, da se vrši v petek 24. marca 1922 t. l. ob 11. uri predpoldne javna dražba dveh vagonov koštanjevih drv v III. carinskem skladišču. 459

**Pristopajte k Jugoslovnski Matici.**

**„GRAJSKA KLET“.**  
 Danes dospele  
**sveže morske ribe**  
 Branzini, Borboni, Skombri, Samplero, Cevoti in Suri.  
 Za obilen obisk se priporoča  
 Gjuro Valjak, restavratel.

**Stavbeno podjetje Accetto in drugovi**  
 družba z o. z.  
 MARIBOR :: vogal Franciškanske in Wildenrainerjeve ulice :: MARIBOR  
 se priporoča. Cene zmerne.  
 Postrežba točna in solidna. 460

**Struna oddelek Glasbene Matice v Mariboru**

je izdala: I. serljo:

1. V. Parma: Mandolinata iz opere „Stara pesem“ . . . . . D 12-
2. „ Ljubavni dvospev . . . . . „ 12-
3. „ Petrogradska pesem . . . . . iz operete „ 12-
4. „ „Moj ideal“ valčkova pesem) „Caričine Amaconke“ . . . . . 12-
5. „ Balkanska koračnica . . . . . 12-
6. „ Overtura k opereti „Caričine Amaconke“ a) za salonski orkester . . . . . 30-  
 b) za violino in klavir (violino obligato ad libitum) . . . . . 16-
7. O. Dev: „Pastrica“ idila . . . . . 15-
8. M. Schönherr: „Iz slovanskih krajev“, valček . . . . . 18-
9. K. Mašek: Barkarola . . . . . 12-
10. I. Muhvič: „Ispod Tatre“, koračnica po slovaških napjevima . . . . . 12-

Struna izdaja tudi zbornik za salonski orkester (flavta, violina oblig., violino, cello, bas, harmonij, klavir in udarala). Dublete I.ve violine po Din. 1-50

Skladbe so večinoma tako aranžirane, da se jih lahko proizvajajo tudi z manjšo zasedbo

Naročila sprejema  
**„Glasbena Matica“ v Mariboru SHS**